

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
«26» 11 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХУДОЖНЯ КЕРАМІКА З ПРАКТИКУМОМ

для студентів спеціальності 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2249/20
 (підпис) _____ (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2020 р.

Київ – 2020

Розробник: Хижинський В. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Хижинський В. В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 7 від «27» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри образотворчого мистецтва Ольга ШКОЛЬНА

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

« ___ » _____ 2020 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво» Анастасія ВАРИВОНЧИК

Робочу програму перевірено
« ___ » _____ 2020 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи Алла ТАРАННИК

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), « ___ » 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), « ___ » 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), « ___ » 20__ р., протокол № ___

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) (ПІБ), « ___ » 20__ р., протокол № ___

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	
Вид дисципліни	Вибіркова		
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська		
Загальний обсяг кредитів/годин	4/120		
Курс	3		-
Семестр	5	6	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2	-
Обсяг кредитів	2	2	-
Обсяг годин, в тому числі	60	60	-
<i>Аудиторні</i>	28	28	-
<i>Модульний контроль</i>	4	4	-
<i>Семестровий контроль</i>	-	-	-
<i>Самостійна робота</i>	28	28	-
Форма семестрового контролю	залік	залік	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни підготовка фахівця з високим рівнем мистецької майстерності, формування гармонійно розвинутого з індивідуальною творчою думкою спеціаліста для самостійного творчого вирішення завдань образотворчого мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни спрямовано на формування у студентів базових знань і умінь з художньої кераміки, засвоєння навичок роботи з проектуванням та виготовленням в матеріалі керамічних виробів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Світоглядна: здатність показати усвідомлення рівних можливостей і гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.
	ЗК 5	Креативність: здатність проявляти творчий підхід в розробці ідей і в досягненні цілей досліджень.
	ЗК 6	Вирішення проблем: здатність справлятися зі стресом і ефективно вирішувати практичні завдання; здатність до конструктивної критики й самокритики
	ЗК 7	Самоосвітня: Здатність працювати самостійно, розробляти стратегії та керувати часом. Здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати досліджень та представляти результат вчасно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 2	Базові знання законів і правил композиції. Володіти законами композиції під час виконання творчої роботи у галузі декоративного, образотворчого мистецтва.
	ФК 3	Володіти образно-асоціативною мовою при створенні художнього образу, демонструвати розвинену творчу уяву.
	ФК 6	Мати практичні навички використання відповідного

		технічного устаткування в творчих майстернях.
	ФК 10	Мати знання з техніки безпеки по використанню механізмів і пристроїв, що забезпечують практичну роботу у творчих майстернях.
	ФК 13	Здатність до навчання. Здатність шляхом самостійного навчання освоїти нові області, техніки й технології; використовуючи здобуті знання.
	ФК 14	Здатність використовувати відповідну фахову термінологію в усній та письмовій формах рідною мовою чи іноземною.

3. Результати навчання за дисципліною

Студент повинен знати:

- Способи використання у практичній діяльності досвіду світового та вітчизняного візуального мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників-керамістів;
- методи та засоби виявлення й відображення графічної пластики композиційного рішення в проектуванні та виготовленні власного виробу;
- технологічні властивості керамічних матеріалів та можливості їх використання у власній творчості.

вміти:

- працювати з проектним матеріалом;
- володіти прийомами графічної та пластичної розробки поверхні та її трансформації в об'ємні елементи;
- користуватися виражальними можливостями проектно-графічних засобів для створення площинних та об'ємно-просторових композицій;
- творчо застосовувати знання щодо особливостей технологій виготовлення кераміки та професійного застосування її виразних можливостей у мистецтві.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на соціальні проблеми, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 2	Здатність продемонструвати базові знання та розуміння основ декоративного та образотворчого мистецтва: законів композиції, колористики, пластики і пропорцій об'ємів та фігур на площині та в просторі.
ПРН 3	Здатність продемонструвати на практиці набуті знання шляхом виконання творчої роботи в галузі декоративного і образотворчого мистецтва (живопис, графіка, скульптура) з урахуванням спеціалізацій (художня кераміка, дизайн ювелірних виробів)
ПРН 5	Здатність до навчання й самостійної науково-дослідної діяльності, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 6	Уміння виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи.
ПРН 7	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і

	культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 8	Здатність вести креативну мистецьку діяльність. Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 9	Уміння працювати з матеріалами та інструментами, що забезпечують високу фахову якість виконання творів декоративного і образотворчого мистецтва
ПРН 11	Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 13	Здатність володіти базовими знаннями з техніки безпеки під час роботи у майстернях.
ПРН 14	Оволодіння робочими навичками працювати самостійно (дипломна робота), або в творчій групі (участь у виставкових проектах), уміння отримати результат в рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
5 семестр. Змістовий модуль I. Види та способи декорування художньої кераміки							
Тема 1. Мета й завдання курсу. Види та способи декорування кераміки.	2	2					
Тема 2. Графічні прийоми декорування керамічної поверхні. (Кахля)	26			12			14
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	30	2		12			14
Змістовий модуль II. Декоративно-ужиткова кераміка							
Тема 3. Види декоративно-ужиткової кераміки Керамічний посуд, методи ручного виготовлення та декорування.	28			14			14
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	30			14			14
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							
Усього за 5 семестр	60	2		26			28
6 семестр. Змістовий модуль III. Пластика поверхні: фактура, рельєф							
Тема 1. Візерунково-рельєфне декорування керамічної поверхні (створення форми з пласта)	28			14			14
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	30			14			14
Змістовий модуль IV. Художня стилізація образу							
Тема 2. Анімалістична скульптура малих форм	28			14			14

на прикладі зразків народного українського мистецтва (аніمالістична іграшка)							
Модульний контроль	2						
Разом	30			14			14
Усього за 6 семестр	60			28			28
Усього за навчальним планом	120	2		54			56

5. Програма навчальної дисципліни 5 семестр.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Види та способи декорування художньої кераміки.

Тема 1. Вступ. Мета й завдання курсу.

Види та способи декорування кераміки

Лекція (2 год.) Вступ. Мета й завдання курсу. Види та способи декорування кераміки.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Тема 2. Графічні прийоми декорування керамічної поверхні. (Кахля)

Практична робота (12 год.) Технічні особливості формування пласти з глини та способи нанесення декору на площину за допомогою графічних засобів. Формування та декорування виробу за власним ескізом.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Декоративно-ужиткова кераміка

Тема 3. Керамічний посуд, методи ручного виготовлення та декорування

Практична робота (14 год.) Способи формування керамічно горнятка та тарілки у техніці ручного ліплення. Розробка та нанесення декору на сформований виріб. Підготовка до утильного випалу. Нанесення полив.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

6 семестр.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Пластика поверхні: фактура, рельєф

Тема 1. Візерунково-рельєфне декорування керамічної поверхні (створення форми з пласта).

Практична робота (14 год.) Ознайомитись з технологією виконання рельєфних, випуклих, заглиблених зображень на площині та особливостями

і методами створення керамічної форми на основі формування з пластів. Виконати керамічний виріб виставкового характеру за власним ескізом.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Художня стилізація образу

Тема 2. Анімалістична скульптура малих форм на прикладі зразків народного українського мистецтва (анімалістична іграшка)

Практична робота (14 год.) Ознайомитись з особливостями декоративної стилізації тварин на прикладі зразків народного українського мистецтва та технологією виконання об'ємних просторових форм і специфікою створення анімалістичної пластики. Створити виріб за власним ескізом об'ємно-просторової анімалістичної пластики. Підготовка виробу до утильного випалу. Нанесення полив.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом							
Відвідування практичних занять	1	6	6	7	7	7	7	7	7
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом							
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом							
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Модульний контроль (перегляд)	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	47	-	47	-	47	-	47
Максимальна кількість балів:		94				94			
Розрахунок коефіцієнта:		94 : 100 = 0,94				94 : 100 = 0,94			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання
5 семестр.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Види та способи декорування художньої кераміки.

Тема 2. Графічні прийоми декорування керамічної поверхні (Кахля).
(14 год.) Ознайомитись з видами, техніками, матеріалами для виконання графічного декору в кераміці. Виконати пошукові ескізи декору керамічної кахлі на основі стилізації рослинних мотивів на папері формату А4.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Декоративно-ужиткова кераміка.

Тема 3. Керамічний посуд, методи ручного виготовлення та декорування (14 год.). Вимоги до завдання: Ознайомитись з видами керамічного посуду, технологіями його виконання та декорування. Виконати пошукові ескізи форми та декору керамічного горнятка та тарілки на папері формату А4.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

6 семестр.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Пластика поверхні: фактура, рельєф.

Тема 1. Візерунково-рельєфне декорування керамічної поверхні (створення форми з пласта).(14 год.) Ознайомитись із зразками керамічних виробів, виконаних з використанням рельєфних, випуклих, заглиблених зображень на площині та виготовлених у техніці формування з пластів. Створити ескіз декоративного керамічного виробу виставкового характеру, враховуючи виражальні можливості об'єму, фактур та кольору на папері формату А4.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV.

Художня стилізація образу.

Тема 2. Анімалістична скульптура малих форм на прикладі зразків народного українського мистецтва (анімалістична іграшка) (14 год.) Ознайомитись з особливостями декоративної стилізації тварин на прикладі зразків народного та професійного українського мистецтва. Здійснити пошук і вивчення зразків української керамічної анімалістичної пластики. На основі

прикладів декоративної стилізації тварин в українській художній кераміці виконати ескіз об'ємно-просторової анімалістичної пластики на папері формату А4.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. *Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.*

Модульний контроль здійснюється по закінченні модуля у вигляді перегляду робіт за визначений період за елементами змістового модулю.

Критерії оцінювання	Кількість балів
Роботи відповідають завданням, оригінальні за композицією, охайні.	21 – 25
Роботи відповідають завданням, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційних побудовах.	17 – 20
Достатній рівень виконання композиції, проте є суттєві композиційні недоліки, невдалий вибір прийомів.	13 – 16
Роботи частково відповідають завданням, невдалий вибір прийомів, значні технічні помилки.	9 – 12
Низький рівень виконання робіт. Невиразність композиції, відсутність цілісності мотиву, неохайність виконання.	5 – 8
Роботи не відповідають завданням, роботи неохайні, значні композиційні та технічні, технологічні помилки, не завершені.	1 – 4

6.4. *Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання*

У 5 та 6 семестрах з дисципліни «Художня кераміка з практикумом» передбачено підсумковий модульний контроль (залік), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

6.5. *Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.*

У 5 та 6 семестрах з дисципліни «Художня кераміка з практикумом» передбачено підсумковий модульний контроль (залік), який виставляється, як сума балів за всі форми роботи протягом півріччя.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

**7. Навчально-методична картка дисципліни «Практикум з художньої кераміки»
5 семестр**

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II
Назва модуля	Види та способи декорування художньої кераміки		Декоративно-ужиткова кераміка
Кількість балів за модуль	47 балів		47 балів
Теми лекцій	Тема 1. Мета й завдання курсу. Види та способи декорування кераміки. (1 бал за відвідування)		
Теми практичних занять		Тема 2. Графічні прийоми декорування керамічної поверхні. (Кахля) (6 балів за відвідування + 10 балів за роботу = 16 балів)	Тема 3. Об'ємно-просторова форма ужиткового призначення з використанням ажуру (7 балів за відвідування + 10 балів за роботу = 17 балів)
Самостійна робота		П 6.2. (5 балів)	П 6.2. (5 балів)
Види поточного контролю	МКР № 1 (25 балів)		МКР № 2 (25 балів)
Підсумковий рейтинговий бал	94 бали (коефіцієнт визначення успішності: 94 : 100 = 0,94)		

6 семестр

Модулі	Змістовий модуль III	Змістовий модуль IV
Назва модуля	Пластика поверхні: фактура, рельєф	Художня стилізація образу
Кількість балів за модуль	47 балів	47 балів
Теми практичних занять	Тема 1. Візерунково-рельєфне декорування керамічної поверхні (створення форми з пласта) (7 балів за відвідування + 10 балів за роботу = 17 балів)	Тема 2. Анімалістична скульптура малих форм на прикладі зразків народного українського мистецтва (анімалістична іграшка) (7 балів за відвідування + 10 балів за роботу = 17 балів)
Самостійна робота	П 6.2. (5 балів)	П 6.2. (5 балів)
Види поточного контролю	МКР № 1 (25 балів)	МКР № 2 (25 балів)
Підсумковий рейтинговий бал	94 бали (коефіцієнт визначення успішності: 94 : 100 = 0,94)	

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич ; ред. Т. О. Головіна. - Львів : Світ, 1993. - 272 с. : кольор. іл. - Бібліогр. в кінці розд. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 11 примірників)
2. Захаров А. И. Основы технологии керамики: Учебное пособие / А. И. Захаров. – М.: РХТУ им. Д. И. Менделеева, 1999. – 79 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/4894/>)
3. Мельник А.А. Основные закономерности построения скульптурного рельефа: Учеб. пособие для средн. проф.-техн. училищ / А. А. Мельник. – М.: Высш. шк., 1985. – 112 с., ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2112/>)
4. Миловский А. С. Народные промыслы = Folk arts and crafts : встречи с самобытными мастерами / А. С. Миловский ; ред. Т. И. Кондрашова. – М. : Мысль, 1994. – 398 с. : ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
5. Рондели Л. Д. Народное декоративно-прикладное искусство: книга для учителя / Л. Д. Рондели. – М. : Просвещение, 1984. - 144 с. : ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 2 примірників)

Додаткові:

6. Антонович Є. А. Художні техніки у школі : навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів / Є. А. Антонович, В. І. Проців, С. П. Свид ; Міністерство освіти України, Інститут змісту і методів навчання. – К. : ІЗМН, 1997. - 312 с. : іл. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
7. Воронов Н. В. Советская монументальная скульптура 1960-1980 / Н. В. Воронов. – М.: Искусство, 1984. – 224 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
8. Захарчук-Чугай Р. В. Українське народне декоративне мистецтво : навчальний посібник / Р. В. Захарчук-Чугай, Є. А. Антонович. – К. : Знання, 2012. - 342 с. : цв. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
9. Иоханнес Иттен. Искусство Формы. Мой фотокурс в Баухаузе и других школах / Пер. с нем. Л. Монахова; худ. узд. Д. Аронов. – М.: Издательство «Д. Аронов», 2001. – 137 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2737/>)
10. Русинова О. Е. Образец для подражания: Этьен-Морис Фальконе, скульптура и литература / Ольга Русинова – СПб.: Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2012. – 212 с., [32] с. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.thiscolossal.com/2013/12/pottery-meets-experimental-animation-in-this-ceramic-phonotrope/>
2. <https://www.sanna-annukka.com/collections>
3. <http://www.foltbolt.com/>
4. <http://www.mindysolomon.com/artists/index.php?artist=David+Hicks>
5. <https://www.etsy.com/ru/shop/EsteMacLeodDesigns?ref=12-shopheader-name>
6. <http://rukotvory.com.ua/maystry/type/gonchari/>